

Hjärtbesvär och hjärtfel

Vid hjärtsvikt orkar inte hjärtat pumpa så mycket blod som kroppen behöver. Hjärtsvikt är alltid allvarligt, men det finns olika behandlingar som kan förbättra hjärtats arbetsförmåga.

Problem med <u>hjärtat</u> som orsakar hjärtsvikt kan bero på till exempel förändrad hjärtrytm, <u>kärlkramp</u>, <u>hjärtinfarkt</u>, <u>högt blodtryck</u> eller <u>diabetes</u>. Hjärtsvikt kan också kallas hjärtinkompensation eller hjärtinsufficiens.

Det här är några vanliga symtom vid hjärtsvikt:

- Du är trött och orkar mindre psykiskt.
- Du blir lätt andfådd.
- Du har svullna anklar och ben.
- Du har ont i magen och ibland svårt att äta.
- Du har svårt att sova liggande.
- Du behöver ofta gå upp och kissa på natten.
- Du får hjärtklappning.

Kontakta en <u>vårdcentral</u> eller <u>jouröppen mottagning</u> om du har symtom som tyder på hjärtsvikt eller om hjärtsvikten försämras trots behandling. Många mottagningar kan du kontakta genom att <u>logga in</u>. Om det är stängt kan du vänta tills den jouröppna mottagningen eller vårdcentralen öppnar.

Ring genast 112 om du får något eller några av följande symtom som kan tyda på svår hjärtsvikt:

- Du är mycket trött.
- Du får kraftig andnöd och ibland rosslande andning.
- Det känns trångt eller gör ont i bröstet.
- Du blir kallsvettig.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha <u>sjukvårdsrådgivning</u>. Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Oregelbunden hjärtrytm, <u>kärlkramp</u>, <u>hjärtinfarkt</u>, <u>högt blodtryck</u> och <u>diabetes</u> är vanliga orsaker till hjärtsvikt. Därför gäller det främst att följa de rekommendationer om behandling som du redan har fått om du har dessa sjukdomar.

Du kan göra följande för att må bättre om du redan har hjärtsvikt:

- Var fysiskt aktiv regelbundet.
- Sluta röka.
- Ät grönsaker och frukt dagligen och minska mängden salt i maten.
- Undvik att dricka alkohol.
- Ta dina läkemedel regelbundet och i rätt dos.
- Gå på regelbundna besök hos läkare eller sjuksköterska som är specialiserad på hjärtsvikt.
- Använd vätskedrivande läkemedel om du samlar på dig vätska i kroppen. Väg dig därför dagligen och kontakta vården om du går upp i vikt.

Du som har hjärtsvikt har större risk att bli allvarligt sjuk av<u>influensa</u> eller <u>lunginflammation</u>. Det är därför viktigt att du blir vaccinerad regelbundet mot influensa. Du behöver också vaccineras en gång med grundvaccination mot lunginflammation.

När du kommer till vårdcentralen får du vanligtvis göra ett <u>EKG</u>. Om du har hjärtsvikt brukar resultatet av EKG inte bli som det ska vara. Men även om EKG-undersökningen visar att det finns förändringar kan de bero på många andra hjärtsjukdomar än just hjärtsvikt. Förändringarna utreds då på annat sätt.

För att läkaren ska kunna utesluta hjärtsvikt får du lämna ett<u>blodprov</u>. Det mäter bland annat så kallad natriuretisk peptid, som även kallas NTproBNP.

Du får genomgå en <u>ultraljudsundersökning</u> av hjärtat som kallas ekokardiografi om blodprovet visar att ditt värde av natriuretisk peptid är förhöjt. Undersökningen kan visa om du har hjärtsvikt.

Vid ultraljudsundersökningen går det att se hur hjärtat rör sig. Det går också att mäta hur mycket blod hjärtat kan tömma under ett hjärtslag. Det går även att se hur hjärtklaffarna ser ut och hur de fungerar.

Undersökningen görs av läkare och biomedicinsk analytiker på de flesta sjukhus och vissa specialistmottagningar.

Du får genomgå en kontraströntgen av hjärtats kranskärl om du har hjärtsvikt och undersökningsresultat eller symtom tyder på att en kranskärlssjukdom ligger bakom besvären.

Om du behöver förändra dina levnadsvanor får du börja med det. Du får också alltid behandling med<u>läkemedel</u> om du har hjärtsvikt. Ibland behöver du även få behandling för någon annan hjärtsjukdom som har orsakat hjärtsvikten. För en del kan till exempel en hjärtklaffsoperation förbättra hjärtats förmåga att pumpa blodet. Läs mer om hjärtklaffsoperation i texten <u>Hjärtklaffssjukdomar</u>.

En <u>kranskärlsoperation</u> eller <u>ballongvidgning</u> kan förbättra symtomen och hjärtats förmåga att pumpa blodet om hjärtsvikten beror på kranskärlssjukdom.

Sviktpacemaker är en speciell form av behandling med impulsgivare till både höger och vänster hjärtkammare. Sviktpacemaker kallas även CRT. Hjärtats förmåga att pumpa blodet förbättras genom att sammandragningarna i hjärtats kammare samordnas.

Du kan även få en inopererad defibrillator som kallas ICD om du har haft allvarliga störningar i hjärtrytmen eller har stor risk att få sådana störningar. ICD löser ut en strömstöt genom hjärtmuskeln om hjärtat får en svår rytmrubbning. Då avbryts rytmrubbningen och hjärtat slår som vanligt igen.

Det är vanligt att ha behov av både CRT och ICD. Då finns det apparater med bägge funktionerna i samma dosa, så kallade CRT-D. De inopererade apparaterna kan vara livräddande vid hjärtsvikt. Fråga därför gärna din läkare om de kan vara lämpliga för dig.

Hjärttransplantation kan vara ett alternativ om du inte har andra försvårande sjukdomar. Du kan få genomgå en hjärttransplantation om du trots behandling har allvarlig hjärtsvikt som gör dig mycket funktionshindrad.

Mekaniskt cirkulationsstöd innebär att du får en hjärtpump inopererad. Pumpen som även kallas MCS eller LVAD går att sköta hemma och ger möjlighet till ett bra vardagsliv. Ungefär hälften av alla som väntar på hjärttransplantation får behandling med mekaniskt cirkulationsstöd.

På många sjukhus finns en särskild mottagning för hjärtsvikt. Du får då behandling av ett team som består av läkare, sjuksköterska och fysioterapeut.

På hjärtsviktsmottagningen får du också möjlighet till utredning, information och utbildning som är anpassad för dig. Du får även en plan för din vård. Mottagningen kan också hjälpa dig att få rehabilitering i form av fysioterapi.

Orsakerna till hjärtsvikt är många och ibland finns det mer än en orsak samtidigt.

De vanligaste orsakerna till hjärtsvikt är oregelbunden hjärtrytm, högt blodtryck, kärlkramp, hjärtinfarkt och diabetes.

Hjärtsvikt kan även bero på följande:

- Kardiomyopati, det vill säga olika sjukdomar som försvagar hjärtmuskeln.
- Fel på hjärtklaffar eller medfött hjärtfel.
- Alkohol eller narkotika.
- Följder av någon annan sjukdom som till exempel<u>blodbrist</u> eller lungsjukdom.
- Biverkning av till exempel cytostatika och läkemedel mot psykiska sjukdomar.
- Hjärtmuskelinflammation.
- Inflammationssjukdomar som <u>sarkoidos</u> och amyloidos.
- Sköldkörtelsjukdom.

Vid hjärtsvikt kan <u>hjärtat</u> inte pumpa ut tillräckligt med blod till kroppen. Det gör att cellerna får för lite näring och syre.

Symtom på hjärtsvikt beror på en kombination av hjärtats försämrade pumpförmåga, ökat tryck i hjärtrummen och ett

aktiverat hormonsystem.

Hjärtsvikt kan också kallas hjärtinkompensation eller hjärtinsufficiens.

Det blir högt tryck i hjärtrummen och vätska samlas i magen och i benen. Det gäller framför allt om höger sida av hjärtat inte orkar pumpa undan blodet. Svullna inre organ i magen gör ofta att du får magbesvär av varierande grad. När vänster sida av hjärtat sviktar och ger högt tryck i hjärtrummen samlas vätska i lungorna och gör att du får andningsbesvär.

När du har fått behandling kan du leva ungefär likadant som en jämnårig som inte har hjärtsvikt. Men om sjukdomen förvärras kan symtomen bli starkare. Det kan då bli svårt att klara av även måttlig fysisk aktivitet.

Hjärtsvikt kan påverka dina möjligheter att sköta vanliga dagliga aktiviteter. Då kan du få hjälp med dessa av kommunens hemtjänst. Du kan behöva sjukhusvård eller hemsjukvård för att justera behandlingen eller om du får andra sjukdomar som anstränger hjärtat. Det gäller till exempel om du får influensa eller lunginflammation.

Du kan söka vård på vilken vårdcentral du vill i hela landet. Ibland krävs det remiss till den öppna specialiserade vården.

För att du ska kunna vara delaktig i din vård och ta beslut är det viktigt att du förstår<u>informationen du får</u> av vårdpersonalen. Ställ frågor om du inte förstår. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och <u>hur länge du kan behöva vänta på vård och behandling</u>. Om du <u>inte talar svenska</u> eller <u>har en hörselnedsättning</u> kan du ha rätt att få hjälp av en tolk.

Du kan få en <u>ny medicinsk bedömning</u> av en annan läkare om du har en livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom. Att få en annan läkares bedömning kan hjälpa dig om du exempelvis är osäker på vilken vård eller behandling som är bäst för dig.

Så fungerar hjärtat och blodomloppet

RiksSvikt webbplats för patienter

Vårdförlopp för nydebuterad hjärtsvikt

Senast uppdaterad:

2022-12-08

Redaktör:

Peter Tuominen, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Laila Hübbert, läkare, specialist i hjärtsjukdomar, Kardiologiska kliniken Norrköping och Avdelningen för Kardiovaskulär

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.
Behandling av personuppgifter
Hantering av kakor
Inställningar för kakor
1177 – en tjänst från <u>Inera.</u>